

عنوان مقاله:

معاصر سازی مفهوم محله در شهر ایرانی با نگاه بر مبانی برنامه ریزی محله مبنا

محل انتشار:

دوفصلنامه معماری و شهرسازی ایران، دوره 11، شماره 19 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

حسین معروفی - استادیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه فردوسی مشهد، خراسان رضوی، ایران.

یویا دولابی - استادیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه خلیج فارس، بوشهر، ایران.

خلاصه مقاله:

محلات شهری بخش جدایی ناپذیر از ساختار اجتماعی، اقتصادی، مدیریتی و کالبدی شهرهای سنتی ایران بودند. در دوران معاصر تمرکزگرایی در ساختار مدیریت شهری و تغییر و تحولات اقتصادی و اجتماعی موجب از بین رفتن انسجام اجتماعی و کالبدی محلات شده به گونه ای که با ظهور طرح های توسعه شهری محلات صرفا به یک واحد تقسیمات شهری بر اساس جمعیت و برخورداری از خدمات پایه محله ای تبدیل گردیده اند. پژوهش حاضر به دنبال معاصر سازی سازمان اجتماعی-اداری محلات سنتی با ابزار برنامه ریزی محله مبنا در پاسخ به کمرنگ شدن نقش محلات در ساختار برنامه ریزی شهری ایران می باشد. به همین منظور، با استفاده از منابع کتابخانه ای و تحلیل محتوایی به تبیین مولفه های اصلی برنامه ریزی محله مبنا پرداخته و همزمان استخراج شاخصه های اصلی مرتبط با سازمان اجتماعی-اداری محلات سنتی و معاصر ایران از طریق منابع اسنادی انجام می گیرد. در ادامه با استفاده از پنل خبرگان مقایسه تطبیقی این شاخصه ها با مولفه های برنامه ریزی محله مبنا صورت گرفته و از این طریق وجه اشتراک شاخص های رویکرد محله مبنا با ماهیت اداری- اجتماعی محلات ایرانی سنتی و معاصر مشخص می شود. نتایج تحلیل نشان می دهند که برخی از اصول برنامه ریزی محله مبنا به صورت توافقی و عرفی در محلات شهرهای سنتی اعمال می شده است. با تحلیل مقایسه صورت گرفته عوامل بستر ساز و عوامل بازدارنده تحقق پذیری رویکرد محله مبنا در محلات سنتی و معاصر ایران شناسایی شده و از این منظر پیشنهاداتی به منظور معاصر سازی محلات سنتی بر اساس رویکرد محله مبنا ارائه می گردند. اگرچه معاصر سازی مفهوم محلات سنتی با توجه به ضوابط و مقررات متمرکز و از بالا به پایین امروزی با چالش فراوان روبرو است، با این حال پیشنهادات مطرح شده می توانند عوامل بستر ساز لازم جهت ایجاد محلات خودگردان، خودکفا و خودحامي گر را فراهم سازند.

کلمات کلیدی:

شهر ایرانی، محله، برنامه ریزی محله مبنا، اجتماع محلی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1040994>

